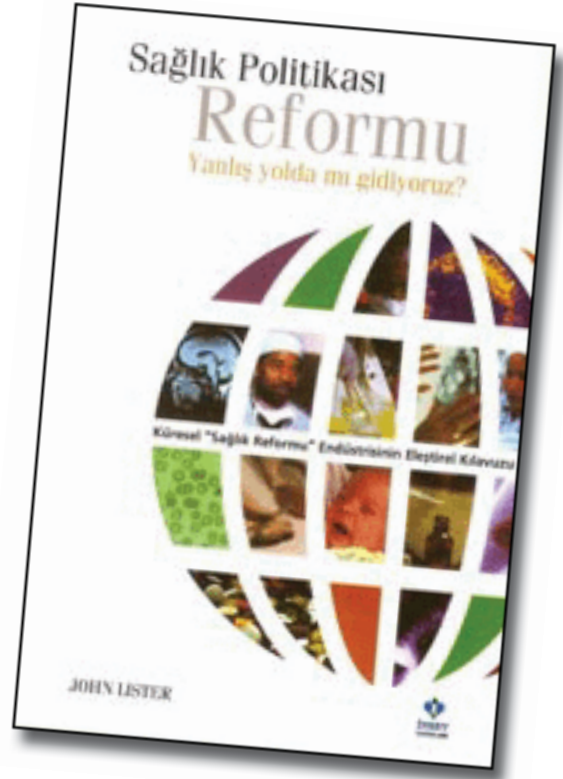

'Yanlış yolda mı gidiyoruz?'

INSEV'den yani İnsan Sağlığı ve Eğitimi Vakfı'nın varlığından kaç kişi haberdar bilmiyorum. Ama insan sağlığını ve sağlık eğitimini önemseyen herkesin bu vakıftan ve çalışmalarından haberdar olması gerektiğini düşünüyorum.

Vakfın kurucusu, arkadaşım Prof. Dr. Zeki Kılıçaslan ve arkadaşlarının bu yoldaki çabalarına, ne yazık ki bugüne kadar çok fazla katkı olamadı.

Geçen yıl vakıf gönüllülerinin bir buluşmasına katılmış, bu sırada da çok önemli bir çalışmayı sürdürdüklerini öğrenmiştim. "Çok önemli ve ses getirecek" bir kitabın çevirisini yapıyorlardı ve vakıf olarak yayınlacaklardı.

Kitap geçtiğimiz ay içinde vakıf tarafından yayımlandı ve piyasaya çıktı, vakıftan da sağlanabiliyor.

* * *

Kitabın adı "Sağlık Politikası Reformu". Uzun adıyla söylersek "Yanlış yolda mı gidiyoruz, Küresel 'Sağlık Reformu' Endüstrisinin Eleştirel Kılavuzu".

Yazarı bir İngiliz; "John Lister". Bir sağlıkçı değil bir ekonomist aslında. Bizim ülkemiz dahil pek çok ülkenin gündeminde olan "sağlık politikası reformları"nı ele almış. Bir ideal ya da politik düşünce ile değil, hatta sağlık alanının temel doğruları bakımından da değil, bu reformların temel mantığı olan sağlık sektörünün ticarileşmesi ve piyasaya açılması sürecini bir "kapitalist işletmecinin mantığıyla" bakarak değerlendiriyor ve sonunu da "bu iş yürümez, böyle yürütülemez" diyerek bağlıyor.

Kitabın Türkçe baskısı için yazdığı önsözünde Lister "... sağlık politikalarına dair kararlar, tam anlamıyla bir ölüm kalım meselesi olabilir. Bu kararlar, on milyonlarca insanın sağlık hizmetine erişimini -ve aynı zamanda milyonlarca sağlık çalışanının, profesyonelinin ve destek elemanının işlerini ve

yaşam standartlarını- etkiler. Önemli olan, doğru kararların alınması, bu kararların kâr tutkusuna değil, halkın sağlık gereksinimlerine dayanması ve yaratılan sistemin, kaynakların en verimli ve adil şekilde kullanılmasının sağlanmasıdır." diyor. Türkçe ve İngilizce baskısında yer alan iki ayrı önsöz okunduğunda kitabın kapsam ve içeriği anlaşılıyor. Yapmaya çalıştığı da.

Bence sağlık reformu konusunda "muhteşem" bir kitap ve "sağlık politikaları" konusunda mutlaka bilinmesi gereken doğrular yer alıyor içinde.

Ama okuması kolay değil. Çünkü 416 büyük sayfa. Size burada bu 416 sayfayı özetlemem olanaksız. Bunu yapamayınca "Peki 416 sayfa ne kadar zamanda okunur" diye düşündüm. Saatte 25 sayfa okuyan birisi için 16-17 saat gerekir en azından.

Çok meraklı olanlar bunu yaparlar; ama bu kitabı asıl okuması gerekenler, yani "sağlığı piyasanın eline teslim edenler" ve onlara "eyvallah diyenler" in bu kitaba bu kadar zaman ayıracıklarını düşünmüyorum. Keşke ayırsalar "ne yaptıklarını" gerçekten öğrenebilseler!

O zaman ne yapmak gerekiyor, bunu gerçekten bilmiyorum.

* * *

Aklıma şöyle bir şey geliyor: Yeni uygulamaya giren bir "cezalandırma yöntemi"nden yola çıkarak.

Bazı "kabahatleri" yapanlara bazı "kamusal görevler" ya da "akıllıca işler" yaptırılıyor.

Bence bir "hak"ı "hak olmaktan çıkarmak" da, bilmeden bir karara imza atmak da bir kabahat!

Hele hele sağlığı, sağlıklılığı, canı olumsuz etkileyecek kararlar söz konusu ise...

O zaman benim bir önerim var:

Yasaları irdeleyenler, yasaları uygulayanlar, "sağlık alanında bir karara imza atmış ve bu kararın birilerin canına, sağlığına mal olanlara" bu kitabı okuma cezası versinler bundan sonra.

Kitap okuma cezası bu insanları kitap okutmaktan soğutur mu bilmem.

Ama en azından "sağlıkta dönüşüm programının" yeni unsurlarına karar verenlerin ellerini ve yüreklerini biraz da olsa "titretebilir".

* * *

Bir hekimler, bir de başına gelenler, bir olumsuzluğu "ortaya çıkmadan önce önlemenin" anlamını çok iyi bilirler.

İnsanlar bir olumsuzlukla karşılaştıklarında, pişman olup ahlânıp vahlanırlar genellikle.

Ama hekimler, bilirler ve olacakları söylerler, dahası önlemeye çalışırlar.

İşte o "hekimler" in çoğu ve içinde bir araya geldikleri "örgütleri" bu işin doğrularını yanlışlarını yıllardır söylüyorlar.

Belki başka bağlamlarda ve başka biçimlerde söylüyorlar; ama kimse dinlemiyor, dinlemek istemiyor.

En başta bu ülkenin "sağlıkta ilgili işlerinin en üstündekiler"...

Yukarıda da dediğim gibi bu kitapta onların anlayacağı hatta benimsedikleri bir dilden ve somut örnekleriyle, tıpkı bir "maliyet - etkinlik raporu" gibi söyleniyor gerçekler ve bu "reform" lar uygulandığında değişik ülkelerde ortaya çıkanlar. Somut örnekler, yaşanmışlıklar üzerinden olanlar, gerçekler ve olacaklar söyleniyor.

Bunlara benzer kararları alıp, sonra geri dönenlerin yaşadıkları da kitapta anlatılıyor.

"Sağlık Politikası Reformu", uygulanan "sağlıkta dönüşüm reformu" nun sonuçlarını söylüyor.

Bizdekini değil, "dünyada olanları", bunu yapanların "düşüncelerini, hesaplarını anlatarak" söylüyor.

Bu kitabı yazan "John Lister" söylüyor.

O kitabı Türkçeye kazandıran "dört genç insan" buna emek harcamış ve 416 sayfayı dilimize kazandırmışlar, onlar söylüyorlar.

Bu kitabın Türkiye'de piyasada olmasını sağlayan, okura ulaştıran İNSEV Vakfı söylüyor.

* * *

Üstelik bu kitabın tam bu sırada okunması ve okutulması gerekiyor.

Yani GSS'nin eksikleri yanlışları, bir takım "örgüt"lerin mutabakatları ile "sanki toplum olumlamış" gibi bir görüntü yaratılıp yasalaştırılırken.

Tam bu noktada Anayasa Mahkemesine de seslenmek istiyorum:

Gelin AKP'yi kapatmak yerine onlara da "bu kitabı okuma cezası" verin. Onlara yalnız demokrasi adına değil, bu ülkenin insanların sağlığı ve sağlıklılığı adına bir şans daha verin.

Belki gerçekleri görür ve öğrenirler ve böylelikle bu ülkenin insanların tümüne saygı duyan ve seven bir "iktidar" mız ola-

bilir. Belki o zaman bu ülkenin ekonomisini emekleriyle ayaklarının üzerinde tutan "ayak takımı"nın varlığının önemini, anlamını fark edebilirler.

* * *

Benim yapabildiğim bu: Duyurmak!...

Peki daha ne yapalım?

Mecliste temsilcilerimiz yok ki o kararlara "oy vererek" katılan, imza atan milletvekillerine dinletelim!

Televizyonumuz radyomuz yok ki bir gün iş edinip bunun onlara ve topluma ulaşmasını sağlayalım!

Gazetemiz yok ki "bilmem kaç kupon" karşılığı milyonlarcasını dağıtalım!

Yapabildiğimiz yalnız varlığını duyurmak.

O da ulaşabildiğimiz bu tür "medya"ların müsaade ettiği oranda.

Sağolasın John Lister, sağolasın Zeki ve

Işın Kılıçaslan, sağolasın Fatih Artvinli

ve Can Özkardeşler. Sağolasınız

çevirmen arkadaşlar ve bu kitaba

emeği geçenler.

Sizlere de "sağolun" diyeceğim:

Bu kitabı okuyup da duruşunu

değiştirenler ve bu ülkede "insan-

ların sağlık hakkı"nın yaşama

haklarının bir uzantısı olarak

gören meclisteki "mil-

letvekilleri".

Eğer okursanız!

"Sağolun".

